

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20.09.2005, sp. zn. 10 To 314/2005, ECLI:CZ:KSHK:2005:10.TO.314.2005.1

Číslo: 31/2007

Právní věta: I. Neoprávněným zásahem do práv k průmyslovému vzoru ve smyslu § 151 tr. zák. se rozumí nejen neoprávněné užívání zapsaného vzoru v jeho přesné podobě, respektive kopírování nebo velmi věrné napodobení průmyslového vzoru bez odlišných znaků, ale i užívání průmyslového vzoru napodobeného v jeho podstatných znacích za účelem vytvoření celkového dojmu podobnosti jako předpokladu uplatnění výrobku na trhu, a tedy i použití výrobku velmi podobného a zaměnitelného, jímž dochází k záměrné dezorientaci odběratelů a spotřebitelů, a tím k poškozování majitele průmyslového vzoru. II. Trestný čin porušování průmyslových práv podle § 151 tr. zák. je v poměru speciality k trestnému činu nekalé soutěže podle § 149 tr. zák. Jednočinný souběh těchto trestných činů je vyloučen.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 20.09.2005

Spisová značka: 10 To 314/2005

Číslo rozhodnutí: 31

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Nekalá soutěž, Porušování průmyslových práv, Souběh trestných činů

Předpisy: § 149 tr. zák.
§ 151 tr. zák.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Hradci Králové zamítl odvolání obžalovaného J. B. proti rozsudku Okresního soudu v Semilech ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. 4 T 160/2005.

Z o d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem ze dne 22. 6. 2005, sp. zn. 4 T 160/2005, uznal Okresní soud v Semilech obžalovaného J. B. vinným trestným činem porušování průmyslových práv podle § 151 tr. zák., za který mu uložil peněžitý trest ve výši 20 000 Kč s náhradním trestem odnětí svobody v trvání tří měsíců. Uvedeného trestného činu se obžalovaný podle napadeného rozsudku dopustil tím, že jako jednatel a jediný společník společnosti N. N., s. r. o., se sídlem P., v průběhu roku 2004 k označení výrobků této společnosti, určených pro sportovní výživu a dodávaných do obchodní sítě, nechal zhotovit a v rozporu s ustanovením § 19 zák. č. 207/2000 Sb. svévolně používal etikety svým provedením snadno zaměnitelné s etiketami registrovanými u Úřadu průmyslového vlastnictví Praha

s datem zápisu dne 18. 6. 2002 jako průmyslový vzor společnosti V., s. r. o., se sídlem D.

Proti tomuto rozsudku podal obžalovaný v zákonné lhůtě odvolání, které odůvodnil prostřednictvím svého obhájce a které zaměřil do výroku o vině s tím, že podle jeho názoru se nedopustil trestného činu. Rozsudek se opírá o porušení ustanovení § 19 zákona č. 207/2000 Sb., o ochraně průmyslových vzorů (dále jen zákon o ochraně průmyslových vzorů), které upravuje práva vlastníka průmyslového vzoru. K závěru, že bylo porušeno výlučné právo vlastníka průmyslového vzoru, by musela být splněna podmínka, že etiketa obžalovaného spadá do rozsahu průmyslového vzoru. K takovému závěru však soud neměl důkazy. Došel pouze k závěru, že etiketa společnosti obžalovaného je zaměnitelná s etiketou podle průmyslového vzoru a tím se jedná o nekalé soutěžní jednání podle § 47 obchodního zákoníku. Nedošel k závěru, že společnost obžalovaného využila předmětný průmyslový vzor. Údajné nekalosoutěžní jednání by mohlo naplnit skutkovou podstatu trestného činu nekalé soutěže podle § 149 tr. zák. K takové kvalifikaci však nebyly splněny další podmínky, a to poškození dobré pověsti nebo ohrožení chodu nebo rozvoje podniku soutěžitele. Dále odvolatel namítl, že nelze souhlasit s tím, že etiketa společnosti obžalovaného je zaměnitelně podobná s etiketou podle průmyslového vzoru společnosti V., s. r. o., když poté se odvolatel podrobněji zabýval jednotlivými prvky na obou etiketách a mimo jiné zdůraznil, že na obou etiketách je vyobrazen jiný kulturista, navíc i postavou jiného typu, a dále že na etiketě je označení společnosti obžalovaného. Dále podle odvolatele není naplněna subjektivní stránka trestného činu, když obžalovaný předal etiketu společnosti V., s. r. o., designerovi, aby měl představu o etiketě na výrobek G. V důsledku toho byla vytvořena etiketa s obdobným rozmístěním prvků, avšak pokud by měl obžalovaný úmysl způsobit skutečně záměnu s etiketou a výrobkem poškozeného, zajistil by zaměnitelnost dominantních prvků, např. zaměnitelnost obou kulturistů apod. Když se obžalovaný dozvěděl o právech obžalovaného, učinil opatření k užití změněné etikety. Odvolatel proto navrhl, aby krajský soud napadený rozsudek zrušil a zprostil jej obžaloby.

Z podnětu podaného odvolání přezkoumal krajský soud podle § 254 odst. 1, 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a to zejména z hlediska vytýkaných vad.

Napadený rozsudek vzešel z řízení, v němž nedošlo k podstatným procesním vadám. Okresní soud v hlavním líčení v souladu s trestním řádem provedl pro věc podstatné důkazy v rozsahu předpokládaném ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř. Na základě těchto důkazů učinil logická skutková zjištění, která mají v provedených důkazech oporu. Skutková zjištění ostatně nejsou předmětem sporu, s výjimkou otázky, zda obžalovaný byl upozorněn společností V., s. r. o., na nekalost svého jednání a vyzván k jeho ukončení. V tomto směru vzal okresní soud správně za vyvrácenou obhajobu obžalovaného, že nebyl takto upozorněn, že o porušení práva na průmyslový vzor se dozvěděl až po podání žaloby k obchodnímu soudu a poté učinil opatření k užití změněné etikety. Tato obhajoba je vyvrácena zejména výpovědí svědka J. F. Okresní soud se v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně zabýval rovněž provedeným dokazováním k otázce zaměnitelnosti etiket i z hlediska jejich praktického vnímání veřejností, dále subjektivní stránkou a právní kvalifikací trestného činu. Na přesvědčivé odůvodnění napadeného rozsudku proto krajský soud odkazuje, neboť se s ním ztotožňuje.

Námítky odvolatele se vztahují zejména k právnímu posouzení jednání obžalovaného. První námitka spočívá v tom, že etiketa obžalovaného nespádala do rozsahu průmyslového vzoru a že nelze učinit závěr, že společnost obžalovaného užívala předmětný průmyslový vzor. I touto otázkou se však okresní soud v odůvodnění napadeného rozsudku zabýval. Správně poukázal na ustanovení § 2 písm. a) zákona o ochraně průmyslových vzorů, neboť průmyslovým vzorem se rozumí vzhled výrobků nebo jeho části spočívající zejména ve znacích linií, obrysů, barev, tvaru, struktury nebo materiálů výrobku samotného nebo jeho zdobení. Podle § 5 odst. 1 citovaného zákona průmyslový vzor vykazuje individuální povahu, jestliže celkový dojem, který vyvolává u informovaného uživatele, se

liší od celkového dojmu, který u takového uživatele vyvolává průmyslový vzor jiný (zveřejněný dříve). Okresní soud výstižně cituje i z důvodové zprávy k uvedenému zákonu s tím, že rozhodující posouzení, zda došlo k zásahu do práva k průmyslovému vzoru, je celkový dojem podobnosti. Otázku celkového dojmu podobnosti pak okresní soud zkoumá jak sám na základě bezprostřednosti, tedy provedení důkazů oběma předmětnými etiketami, tak i znalecky a rovněž na základě výpovědí svědků. Podle § 19 odst. 1 zákona o ochraně průmyslových vzorů poskytuje zápis průmyslového vzoru jeho vlastníku mj. výlučné právo užívat průmyslový vzor. Z toho však nelze dovozovat, jak naznačuje odvolatel, že by zásahem do práva k průmyslovému vzoru bylo pouze neoprávněné užívání zapsaného průmyslového vzoru v jeho přesné podobě (to by ostatně ze strany obžalovaného bylo jednání poměrně naivní). Zásahem do práva k průmyslovému vzoru se rozumějí zejména taková jednání, jako je jednání popsané v napadeném rozsudku, kdy použitím výrobku velmi podobného a zaměnitelného dochází k vědomé dezorientaci odběratelů a spotřebitelů a tím k parazitování na společnosti, která má daný průmyslový vzor zaregistrován. Podle názoru krajského soudu jednání obžalovaného porušilo objekt trestného činu chráněný ustanovením § 151 tr. zák.

Ztotožnit se nelze ani s další námitkou odvolatele, spočívající v úvaze o právním posouzení jednání obžalovaného podle § 149 tr. zák. Okresní soud správně uvádí, že ze strany obžalovaného se jednalo o nekalosoutěžní jednání, z toho ovšem nelze dovozovat, že toto jednání by bylo možno právně kvalifikovat pouze jako trestný čin nekalé soutěže podle § 149 tr. zák. (odvolatel přitom správně zmiňuje, že k naplnění znaků tohoto trestného činu nebylo dokazováno zaměření). Jednání, pro které je obžalovaný stíhán, naplňuje znaky trestného činu porušování průmyslových práv podle § 151 tr. zák. Jednočinný souběh uvedených trestných činů je vyloučen, neboť skutková podstata trestného činu porušování průmyslových práv podle § 151 tr. zák. je v poměru speciality ke skutkové podstatě trestného činu nekalé soutěže podle § 149 tr. zák. Obě ustanovení trestního zákona totiž chrání stejný objekt - zájem na řádném průběhu hospodářské soutěže, přičemž § 151 tr. zák. postihuje určitý druh útoků proti tomuto společnému objektu záležejících v porušování práv k ochranné známce, a to proto, aby byla vystižena zvláštní povaha a stupeň nebezpečnosti takových útoků pro společnost. Stíhané jednání z uvedených důvodů bylo možno posoudit jen jako trestný čin porušování práv k ochranné známce podle § 151 tr. zák., neboť ustanovení speciální vylučuje užití ustanovení obecného.

Krajský soud se neztotožnil ani s tou odvolací námitkou, že nebyly naplněny znaky charakterizující subjektivní stránku trestného činu. Ačkoli to okresní soud výslovně neuvádí, jeho argumentace v odůvodnění napadeného rozsudku nasvědčuje tomu, že dospěl k závěru o přímém úmyslu u obžalovaného ve smyslu § 4 písm. a) tr. zák. Krajský soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Okresní soud hovoří o nekalosoutěžním jednání, vedeném zcela úmyslně s cílem omezit či zlikvidovat společnost V. s. r. o., která je konkurentem společnosti obžalovaného na trhu s výživovými doplňky. Obžalovaný věděl, že může porušit zájem chráněný ustanovením § 151 tr. zák., tedy zájem na nerušeném užívání zaregistrovaného průmyslového vzoru, a toto porušení způsobit chtěl. Zaregistrování etikety společnosti V., s. r. o., obžalovaný přitom bezesporu předpokládal, jak správně argumentuje okresní soud s tím, že navíc si mohl jednoduše registraci ověřit. Obžalovaný vědomě předal designerovi své společnosti právě etiketu společnosti V., s. r. o., k vytvoření napodobeniny, ačkoli jinak jsou na trhu podobné výrobky distribuovány v obalech různých velikostí a tvarů a na těchto obalech jsou použity etikety s různými, na první pohled zcela odlišnými grafickými a textovými prvky, jak rovněž správně zdůraznil okresní soud. Pokud odvolatel argumentuje tím, že pokud by měl tento úmysl, mohl nechat vytvořit etiketu více podobnou až shodnou s etiketou společnosti V., s. r. o., je k tomu třeba uvést, že podstatou jednání, které je obžalovanému kladeno za vinu a které zákonodárce potírá ustanovením § 151 tr. zák., je zejména právě napodobení průmyslového vzoru v podstatných znacích za účelem vytvoření celkového dojmu podobnosti (a tím k dosažení určitých zájmů na trhu), avšak nikoli kopírování nebo velmi věrné napodobení průmyslového vzoru bez odlišných znaků, byť i takové jednání by mohlo být posuzováno jako uvedený

trestný čin.

Vzhledem k tomu, že byly jednáním obžalovaného naplněny po subjektivní i objektivní stránce všechny zákonné znaky skutkové podstaty trestného činu porušování průmyslových práv podle § 151 tr. zák., byl obžalovaný jakožto trestně odpovědný pachatel právem uznán vinným tímto trestným činem. Pro tento postup je splněna i materiální podmínka, neboť stupeň společenské nebezpečnosti posuzovaného jednání je s ohledem na větší množství výrobků vyrobených za použití zmíněné etikety a další okolnosti, jak vyplývají zejména z výpovědí svědků, vyšší než nepatrný. Ostatně z hlediska naplnění materiálního znaku trestného činu je třeba dodat, že již stanovením formálních znaků určité skutkové podstaty zákonodárce předpokládá, že při jejich naplnění v běžně se vyskytujících případech bude stupeň nebezpečnosti činu pro společnost zpravidla vyšší než nepatrný. Ustanovení § 3 odst. 2 tr. zák. se proto uplatní (ve svém zužujícím smyslu) jen tehdy, když stupeň nebezpečnosti činu pro společnost v konkrétním případě (přestože byly naplněny formální znaky určité skutkové podstaty) nedosáhne stupně odpovídajícího dolní hranici typové nebezpečnosti činu pro společnost, tedy když nebude odpovídat ani nejlehčím běžně se vyskytujícím případům trestného činu této skutkové podstaty.

Při ukládání trestu okresní soud zohlednil všechny podstatné skutečnosti, zejména z hledisek uvedených v § 31 odst. 1 tr. zák., a uložil obžalovanému trest, který není nepřiměřený a odpovídá účelu trestu ve smyslu ustanovení § 23 odst. 1 tr. zák.

Proto bylo odvolání obžalovaného jako nedůvodné podle § 256 tr. ř. zamítnuto.